Cumhuriyet

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
17 nci yıl sayı: 5990
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290
Pazar 13 Nisan 1941

Ebedî dostlar!

Son Avrupa buhranı Avrupada bir kısım küçük milletlerin yalnız istiklâllerini mahvetmekle kalmıyarak onlarda insanlık fazileti namına ne varsa hepsini silip süpürmüş olmak tehlikelerini de göstermektedir. Eğer yeni nizam her türlü ruh asaletini kaybeden köle milletler yaratmakta bu kadar müessirse, insanlık için bilhassa bu iğrenc manzara onu reddetmek için en kuvvetli sebeb olmalıdır

Yugoslavyanın Alman düşmanlığına uğraması nihayet Avrupa tarihine kök salmış an'anevî Cermen - Slav husumetini hatırlatabilir. Geçen Umumî Harb bile Saray Bosnada Slavlık mümessili bir Sırb gencinin Almanlık mümessili Fransuva Ferdinand'ı deviren kurşunlarından çıkmıştı. Bu an'anevî husumete yeni nizam adlı son moda fütuhat emelleri de inzımam etmiş olduğu ve bu yeni emperyalizmin idaresi de Cermenliğin elinde bulunduğu için cenub Slavlığını bir arada toplayan Yugoslavya tahakküm emellerine boyun eğmeyince elbet Almanlığın hücumuna uğrayacaktı. Son Yugoslav işinin buraya kadarında şaşılacak pek büyük bir şey yoktur.

Kabahati hürriyet ve istiklâline sarılı bir Slav milleti olmaktan ibaret olan Yugoslavyanın uğradığı son hücumlar arasına dünkü ve evvelki günkü ebedî dostların karışması insana hayretten parmaklarını ısırtacak çok menfur hâdiselerdir. Yugoslavya ile Macaristan arasında akdolunan ebedî dostluk muahedesinin henüz mürekkebi bile kurumadı. Aradan bir buçuk ay geçti geçmedi gibi bir şey. Mesele iki komşu memleket arasında kararlaştırıldıktan sonra Yugoslav Hariciye Nazırı Peşteye gitmiş ve ebedî dostluk muahedesi mutantan merasimle imzalanarak hakkında daha dün methiyeler okunmuş ve yazılmıştı.

Hiçbir muahedenin ebedî olamıyacağı teslim olunur. Fakat mutantan merasimle akdolunan bu mahiyetli bir muahedenin bu kadar kısa bir zamanda hiçe sayıldığının da zannederiz ki tarihte misali bulunmaz. O ebedî dostluk muahedesine rağmen Macaristan bugün Yugoslavyaya hücum ediyor. Facianın Macar tarihi için teşkil ettiği leke hakikaten iğrencdir. Hususile Macaristan Yugoslavyaya bu memleketin Almanya tarafından uğradığı hücumla ölüm dirim mücadelesine tutuştuğu bir zamanda ve hatta zavallı Yugoslavyanın bu müşkül vaziyetinden istifade ederek taarruz eylemektedir. Beynelmilel münasebetlerde ahlâka fazla yer vermiyen Makyavel dahi bu hareket tarzını takbih etmekte tereddüd eylemezdi sanırız.

Biz beynelmilel ahlâkın yokluğuna kail olanlardan değiliz. Beynelmilel münasebetlerin en kuvvetli mesnedi insanlığın efkârı umumiyesi olduğu müddetçe, ki bu her zaman var olacak ve devam edecektir, elbette beynelmilel bir ahlâk da bulunacaktır. Bir an için aksi nazariyeyi kabul ederek beynelmilel ahlâkın yokluğunu kabule temayül etsek başka bir suale cevab vermek lâzımdır:

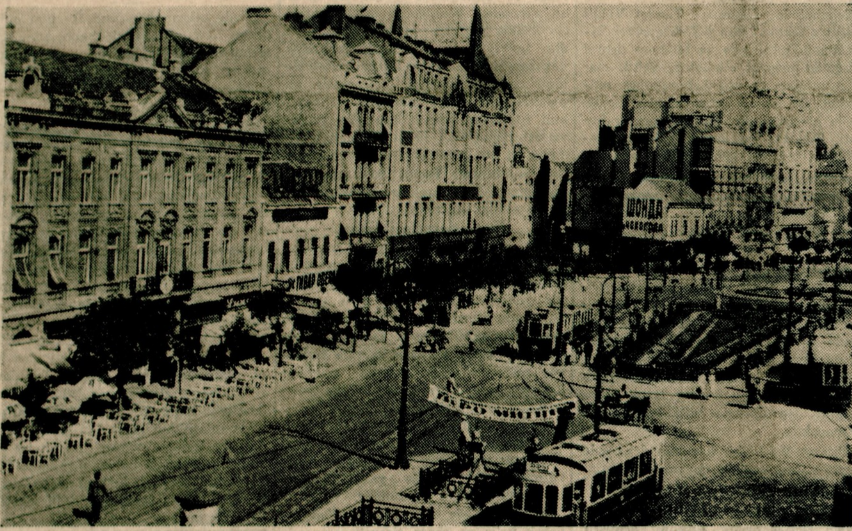
— Beynelmilel ahlâk yoksa millî şeref ve haysiyet de mi yoktur?

Düne kadar Avrupada efendiliğile şöhret bulmuş olan Macar milletine teveccüh eden bu acı suale cevab vermek zordur. Bu zorluğa Kont Teleki'nin kanlı cesedi ebedî bir timsal teşkil etmek üzere daima gözler önünde bir facia hayaleti dolaştıracaktır. Bütün insanların ve bilhassa Macarların gözleri önünde.

Macaristan Alman gazabına uğrayan

YUNUS NADI

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

Dün yeniden bombardıman edilen Belgradın meşhur Teraziye meydanı

YUGOSLAV CEPHESİ

Alman - İtalyan kuvvetleri dün birleştiler

Macar ordusu da

Şimal cephesinde harekete geçerek bir şehri aldı

Nevyork 12 (a.a.) — «Röyter» Colombia radyosunun Yugoslavyada bir mahaldeki muhabirinin bildirdiğine göre Bulgaristan hududundan hareketle orta Yugoslavya istikametinde ilerliyen Alman kuvvetleri Belgradın 60 mil cenubu şarkisinde kâin Krusevaç'da durdurulmuşlardır.

Birçok esir alınmıştır. Bunların arasında bir Alman generali de bulunmaktadır.

Ayni muhabire göre Üskübün cenubu garbisinde müthiş bir muharebe cereyan etmektedir. Bu mıntakadaki Yugoslavlar, Arnavudluktaki İtalyanlarla irtibatı temin için garba doğru sarkan büyük Alman kuvvetlerini durdurmağa uğraşmaktadırlar. Üsküb civarında el

(Arkası sahife 5 sütun 2 de)

Balkanlarda en büyük muharebe başladı

İngiliz-Yunan ve Alman orduları karşılaştı

Florinanın şimalindeki kanlı çarpışmanın kat'î bir netice vereceği anlaşılıyor

Londra 12 (a.a.) — Bir taraftan İngiliz - Yunan orduları ve diğer taraftan Alman kuvvetleri arasında Florinanın şimal bölgesinde gayet şiddetli bir muharebenin dün akşam başlamış olduğu havadisi bugün öğleden sonra burada

(Arkası sahife 5 sütun 6 da)

YUNAN CEPHESİ

İngiliz hava kuvvetleri ağır bir baskın yaptı

Manastır civarında

Bir Alman piyade cüzü tamı imha edildi

Atina 12 (a.a.) — Atina radyosu, harekât hakkında demiştir ki:

Harbin aleyhteki safhasının devam ettiğine delâlet eder hiç bir şey yoktur. Boyundurukları altına almağa teşebbüs ettikleri küçük bir memleketin kahramanca mukavemeti karşısında Alman ve İtalyan müstevlilerin plânlarının muvaffakiyetsizliğe uğradığı görülmektedir. Müstevlilerin tebliğleri, artık şaşaalı değildir. Artık ileri hareketler değil, fakat hava hücumlarını bildirmektedir. İtalyanlar, Yunanlıların mıhladığı cepheleri üzerinde hiç bir şey bildirememektedir. Geçen her gün, Yugoslavyaya, kuvvetlerini tanzim etmek ve Alman hava kuvvetlerinin anî hücumlarile inkıtaa uğrayan teşkilâtı ele almak

(Arkası sahife 5 sütun 7 de

Dinlemeyiniz! Bakmayınız! Susunuz!

Ötedenberi Avrupada, ve bütün dünyada, pek meşhur bir mevzu vardır. Bu mevzudan malûm ve meçhul bir sürü san'at imzası, binlerce tablo, binlerce heykel vücude getirmiştir. İlhamını galiba çok eski bir Çin masalından alan bu tablolar ve heykeller şu sahneyi tasvir eder. Yanyana bağdaş kurmuş oturan üç maymun. Bir tanesi iki ayağile kulaklarını tıkamış; ikincisi gözlerini kapatıyor; üçüncü maymun da sağ ayağının bir parmağını dudaklarına götürmüş «susun!» işaretini veriyor.

***

Sağda, solda, ağızdan ağza dolaşıp duran türlü yalan ve gizli maksadlı haberlere baktıkça, o asırdide Çin masalının özü olan, bu üç maymunun vaziyetlerini hatırlamamak kabil değildir. Hele bu aslı astarı olmıyan lâkırdılar bize karşı fena niyetlerini bildiğimiz ağızlar tarafından uyduruldukça.

***

Hiç bir eski felsefe, şu Çin masalı kadar, bugün aktüel olmadı.

Kimseyi dinlemeyiniz!
Kimseye bakmayınız!
Kimseye lüzumundan fazla bir şey söylemeyiniz!

Türk vatandaşının bu günkü büyük vazifesi işte şu üç basit kaideye riayetten ibarettir.

Almanya siyasetimizi nasıl görüyor?

Türkiyenin vaziyeti

Berlin mehafilinde «müteyakkız ve kiyasetli» diye tavsif olunuyor

Berlin 12 (a.a.) — Yarıresmî Alman ajansı olan Dienst Aus Deutschland yazıyor:

«Türkiye Hariciye Vekili Saracoğlu - nun Ankaranın ademi müdahale siyasetine devam edeceği ve hâdiseleri büyük bir dikkatle takib eyliyeceği hakkında beyanatta bulunduğu Alman siyasî mahfillerinde alâka ile öğrenilmiştir. Berlin vaziyeti, Ankaranın münhasıran Türk menfaatinden mülhem olmıyan kararlar almıyacağı noktasından hareket ederek mütalea eylemektedir. Ankaranın hattı hareketi «müteyakkız» «fakat bilhassa kiyasetli» sıfatlarile tavsif edilmektedir ki bu vasıflar halihazırdaki vaziyette müspet bir siyaset manası tazammun eder.

Alman matbuatında

Berlin 12 (a.a.) — Alman matbuatı, Türkiyenin bitaraflığını muhafaza arzusuna dair Stefani ajansı tarafından verilen bir telgrafı «Türkiyenin sakin hattı hareketi» başlığı altında göze çarpacak şekilde neşretmektedir.

Von Papen'in temasları

Bern 12 (a.a.) — National Zeitung gazetesinin Berlin muhabiri yazıyor:

Berlinde Hitlerle İsmet İnönü arasındaki mesajların teatisindenberi Von Papen'in fasılasız bir faaliyet sarfettiği bildirilmektedir. Bilhassa son günler zarfında Alman büyük elçisi Türk zimamdarlarına yaptığı ziyaretleri arttırmıştır.

Yeni Irak kabinesi kuruldu

Bağdad 12 (a.a.) — Reşid Ali yeni hükûmeti teşkil eylemiştir.

Başvekil ve Dahiliye Nazırı: Reşid Ali, Maliye: Naci Süeydi, Millî Müdafaa, Naci Şevket.

Hükûmet darbesinin ertesi günü teşkil edilen müdafaa meclisi dağılmıştır.

Anadoluya gidecek mekteb talebeleri

Vekâlet, bunlara tasdikname verilmesini ve kolaylık gösterilmesini tebliğ etti

Ankara 12 (Telefonla) — Örfi idare mıntakasından Anadoluya ailelerile gidecek olan talebeye tasdikname verilmesinde kolaylık gösterilmesi hakkında Maarif Vekâletince alâkadarlara tebligatta bulunuldu. Önümüzdeki çarşamba günü esasen liselerde dersler kesilmektedir. Son sınıfların imtihanları 22, 23 nisanda başlıyacaktır. Bu imtihanlara girmeden nakledçn talebe hakkında mer'i talimatnamede kâfi hükümler mevcud olduğu cihetle, yeniden tedbir alınmasına lüzum olmadığını Maarif müsteşarı İhsan Sungu bugün bana söyledi. Bir kısım maarif müesseselerinin lüzumu takdirinde önümüzdeki ders yılında başka yerlerde tedrisatta bulunabilmelerini teminen de, hükûmetçe icab eden tedbirler alınmıştır.

Yerinde bir cevab!

Rusya Macaristanın hareket tarzını çirkin buluyor

Viçinski dün Macar sefirine «Rusyanın bu hareketi kabul edemiyeceğini» bildirdi

M. Viçinski

(Yazısı 5 inci sahifede)

Çörçil'in nutku

«Bu yerlerde mağlûb edilmez bir ruh görüyorum»

İngiltere Başvekili Bristol Üniversitesinde hitabede bulundu

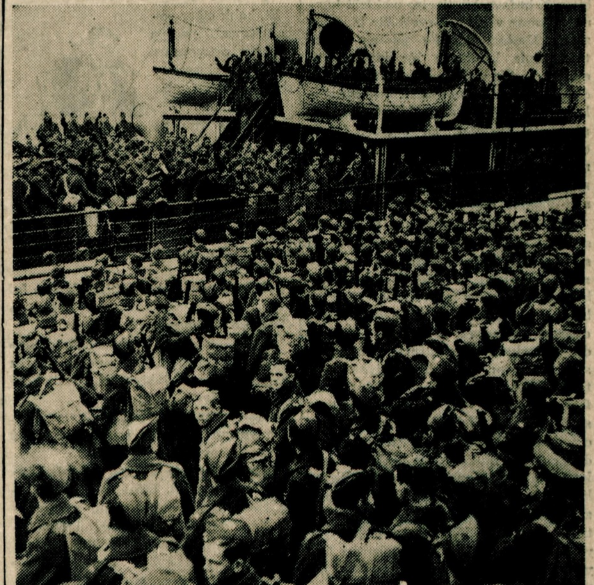
Bristol 12 (a.a.) — İngiltere Başvekili Bristol Üniversitesinin şansöliyesi sıfatile Avustralya Başvekili Menzies ile Birleşik Amerika büyük elçisi Winan'a fahrî doktor unvanını tevcih için gelmiştir.

Başvekil, merasimden evvel ,Bristolda dolaşmış ve bir gece evvel hava baskını esnasında hasara uğrayan binaları tetkik etmiştir.

Çörçil, Üniversitedeki merasimde demiştir ki:

«— Vakit buldukça memleketi dolaşarak düşman hücumlarının sebeb olduğu hasarları görüyorum. Fakat tahribatla birlikte ve harabelerin ortasında beşerî veya şahsî bütün hareketlerin en güzel, en geniş ve en yükseğine iştirak ettiklerini müdrik olan memnun, itimadlı ve mütebessim gözler görüyorum.

(Arkası sahife 5 sütun 5 te

Yunanistana mütemadiyen geldiği haber verilen İngiliz kıtaatından bir kısmı bir Yunan limanına çıkarılıyor

Renkli harita serimiz

Balkan harb sahası

Bugün 6 ncı sahifemizde

Balkanlarda harekâtın inkişafını gösterir harita (X işaretile bugünlerde meydan muharebeleri verilmesi muhtemel olan yerler gösterilmiştir)

Balkanlar cephesi

Yazan: ABİDİN DAVER

Balkanlar darülharekâtında birbirinden ayrı ve birbirinin mütemmimi bir çok cepheler vardır. Geçen birinciteşrinin son günlerindenberi teşekkül etmiş ve Arnavudluk içerilerine intikal etmiş olan Yunan - İtalyan cephesinden başka, şimdi şimalî Yunanıstanda bir Alman - Yunan ve İngiliz cephesi kurulmuştur. Aynı zamanda, bir kaç ayrı cephesi olan bir Alman - Yugoslav harbi, bir Macar - Yugoslav cephesi,

(Arkası sahife 3 sütun 7 de)

YARIN

Vak'ai Hayriye

Yeniçeri ocağının ilgasına dair olan bu tarihî yazı serisini yarından itibaren neşre başlıyoruz

BUGÜN

Birkaç söz

Sözcülere dair

Bu harbe aid yeni icadlardan biri de «sözcü» tabiri.

— Filân hükûmetin sözcüsü dün gazetecileri yanına çağırarak, harb ne kadar sürerse sürsün neticede keskin silâhların mutlaka zafere kavuşacağını bildirmiştir.

Yahud:

— Filân nezaret namına söz söylemeğe salâhiyetli bir sözcü, geçen akşam radyo vasıtasile neşrettiği bir beyanatta, deniz harbinin cenubî Amerikada uyandırdığı derin akislere dokunarak muharibleri şiddetle tehdid etmiştir.

Herkes bilir ki, sözcü denilen adam ne in, ne de cin olmayıp sizin ve benim gibi bir âdemdir. İsmini bilmediğimiz bu adam, yahud âdem muayyen bir devlet adına konuşuyor, deniyor.

E tabiî. Devlet uzvî bir şahsiyet değildir ki, kendi ağzile konuşsun. Meramını şüphesiz bir adam yahud âdem vasıtasile ifadeye çalışacaktır. Bu bir devlet reisi olabilir, bir başvekil veya nazır olabilir. İcabında müsteşarlar ve umumî müdürler de ahvalin şartlarına uygun olarak (idarei kelâm) edebilirler. Bütün bunlar, devlet mekanizmasında vazife almış, adları sanları malûm şahsiyetlerdir.

O halde şu «sözcü» de ne kelime? İsmini işitmediğimiz, cismini görmediğimiz fakat bizim gibi bir beniâdem olduğunu bildiğimiz o zat kimdir, necidir?

Uzun tetkikat neticesinde edinebildiğim âciz kanaate göre, o, devletin gayrimes'ul kalmak istediği anlarda, sesini millî politika emrine amade kılan ücretli veya fahrî bir (zati şerif) tir.

Propaganda bu harbde başlıca silâhlardan biri oldu. Topun tüfeğin vazifesini daha önceleri kelâm hazırlayor. Devlet, mes'ul adamları vasıtasile propaganda yapmaktan çekindiği için, bu maksadla bir takım isimsizleri kullanmayı tercih ediyor. Dikkat ederseniz, sözcülerin sözleri ekseriyetle mubalâğalı ve hâdiselere aykırıdır.

Aman «sözcü» lere dikkat edelim!

N.

San'ata dair

Prof. Karl Ebert ile bir mülâkat

Yazan: **Nadir Nadi**

Profesör Karl Ebert'in bir portresi

Profesör Karl Ebert, her manasile artist ve enteresan bir adam. Onunla konuşurken şahsiyetinin sihirli füsununa kapılmamak ve coşkun heyecanının tesirinden uzak kalmak imkânsız bir şey. 1936 da bizde bir devlet konservatuarı kurulması hususunda ilk müsbet faaliyeti gösteren o zamanki Maarif Vekili Saffet Arıkan, müessesenin esaslarını hazırlatmak maksadile bu kıymetli sanatkârı Ankaraya davet etmekle memleket hesabına çok büyük bir hayır işlemiş bulunuyordu. Karl Ebert, harb sonrası Almanyasının en kuvvetli rejisörlerinden biri olarak tanınmıştı. Uzun seneler, Reinhard'ın yanında sahne tekniği üzerinde çalışmış olmakla beraber o hiç bir zaman bir mukallid olmamış, bir san'atkâr için elzem bildiğimiz şahsiyetini, erken yaşlardan itibaren daima tekâmül yolunda ilerletmiştir.

Fakat Ebert'in san'at çerçevesini aşan sosyal hizmetleri de vardır. Beraberce onu dinleyelim :

«— San'atın, bilhassa tiyatronun kollektif bir iş olduğuna ötedenberi imanım vardı. Bir millet, san'atta muvaffak olabilmek için kendinde mevcud bütün kabiliyetlerden istifadeye mecburdur, derdim. Halbuki eskiden buna imkân yoktu. Ondokuzuncu asrın başlarına kadar sahne artistlerini bizzat tiyatrolar yetiştirirdi. Hususî truplar hevesli gencleri boğaz tokluğuna angaje ederler, muvaffakiyet gösterenleri derecelerine göre refaha ulaştırır, üst tarafını sokağa atarlardı. Bu suretle artist mertebesine erişen talihliler, tamamen hüdayinabit bir şekilde yetişmiş oluyorlardı. Muvaffakiyet gösteremiyenler ise sürünmeğe mahkûmdular.

Tiyatronun da ciddî tahsile muhtac bir san'at şubesi olduğu zihniyeti ekseriyet tarafından kabul edildiği zaman Avrupada konservatuarlar açılmıştı. Bu suretle hüdayinabit san'atkâr tipi artık ortadan kalkmış oluyor, fakat cemiyet, bünyesinde mevcud bütün kabiliyetlerden istifade ederek azamî verime gene kavuşamıyordu. Çünkü konservatuarlarda tahsil bedava değildi. Aile vaziyeti müsaid olanlar okuyabiliyor, fakirler tahsil imkânlarından mahrum kalıyorlardı. Netice itibarile tiyatroda oynamak ve tiyatro seyretmek, sadece mahdud bir zümrenin inhisarı altında bulunuyordu. Ben sahnede çalışmaya başladığım sıralarda Avrupada vaziyet böyleydi. Bu zihniyete isyan ettim. Ve onu yıkmak için makaleler yazmak, broşür çıkarmak suretile senelerce uğraştım. Hiç bir netice elde edememekle beraber ümidsizliğe düşmüyordum. Başka çareler aramakla meşguldüm. Nihayet baktım olmıyacak, pratik yoldan yürümeyi denemek istedim. 1920 senesiydi, Frankfurt'ta bulunuyordum. Şehrin zenginlerinden para toplayarak, fakir kabiliyetlerin de okuyabileceği bedava bir tiyatro mektebi kurmaya karar verdim. Evvelâ bir bina lâzımdı. Meşhur Roçild'e giderek, bütün talâkatimle kendisine bir hitabe irad ettim: «— Siz milyonersiniz Roçild, dedim, sayısız irad membalarınız, kâşaneleriniz var. Bunlardan bir tanesi işte şuracıkta duruyor. İçi boştur. Orada oturmuyorsunuz. Hiç bir işinize yaramıyan o taş yığınını bana verirseniz memlekete ve insanlığa büyük bir hizmet yapmış olacaksınız.»

Ve düşüncelerimi anlattım. Roçild kâşanesini derhal emrime amade kıldığını söyledi. Şimdi iş üç nalla bir ata kalmıştı. Kâşaneyi döşemek lâzımdı. Mobilya fabrikalarına müracaat ederek mobilya temin ettim. Çocuklar kendi kendilerine okuyacak değillerdi ya. Hoca da bulmalıydık. Frankfurt'un tanınmış san'atkârlarını birer birer ziyaret ettim ve her birine şu mealde bir konferans verdim: «Siz şahsî kabiliyetiniz sayesinde muvaffak olmuş, san'atın evcibalâsına yükselmiş bir üstadsınız. Şimdi bir temsil mukabilinde binlerce mark kazanabiliyorsunuz. Hayatınız, istikbaliniz müemmendir. Fakat bir gencliğinizi düşününüz. Aç geçirdiğiniz günleri, tiyatroya gidemediğiniz günleri hatırlayınız. Sefaletten ölen arkadaşlarınız hayalinizde bir resmi geçid yapsınlar. Ve şimdi beni dinleyiniz.»

Onlara da bedava tiyatro mektebi hakkındaki düşüncelerimi iyice anlattım. Bir tek istisnasız hepsi fahrî profesörlük payesini kabul ettiler. Fikir, birkaç gün içinde bütün şehre yayılmış, umumî alâkayı tahrik etmişti. On bin mark kadar iane de topladık ve böylece Frankfurt şehir tiyatro mektebi de kurulmuş oldu. Almanyada talebeden para istemiyen, onda yalnız istidad ve kabiliyet arayan ilk tiyatro mektebi bu idi. Müessese çok muvaffak oldu ve kısa bir müddet içinde doğrudan doğruya Belediyeye intikal etti.

Fikrimi bütün Almanyaya yaymak için Berlinde de faaliyette bulundum. Esasen Frankfurt'taki tiyatro mektebi kendi mevcudiyetile kâfi propaganda yapıyordu. Prusya Maarif Nazırı Beker'e vaziyeti anlattım. çok akıllı bir adamdı. Yarım saat içinde Berlin devlet tiyatro mektebi yaratılmış oldu. Sonraları bu mekteb yüksek musiki mektebile birleştirilmiştir.»

1933 senesine kadar Almanyada muhtelif sahnelerin kumandasını elinde bulunduran Profesör Ebert, son vazifesini Berlinde Şehir Operası direktörlüğünde yapıyordu.

Almanyadan ayrıldıktan sonra şöhreti büsbütün arttı, cihanşümul bir mahiyet aldı. Her sene mayıs ayında, Floransa'daki festivallerde onu rejisör olarak görüyoruz. Gene aynı sıfatla İngilterede, cenubî Amerikada hararetle alkışlandığına şahid oluyoruz. 1938 senesinde Viyanada hem devlet tiyatrosunun, hem de devlet operasının rejisörüdür. Ve harb başladığı gündenberi de daimî olarak faaliyetini Ankarada millî sahnemize vakfetmiştir.

1936 da, millî konservatuarımızın temelleri atılırken kıymetli fikirlerinden istifade maksadile ilk defa bir müddet için Ankaraya davet ettiğimiz Karl Ebert, o zamanki intıbalarını şöyle anlatıyor:

«— İtiraf etmeliyim ki memleketiniz hakkında bildiklerim çok mahduddu. Yegâne müsbet malûmatım, dinamik bir hayata kavuştuğunuzu duymuş olmamdan ibaretti. İstanbulda Şehir Tiyatrosunda bazı temsillerde bulundum. Behzad gibi, Hazım gibi cidden büyük kıymetler gördüm. Fakat umumî olarak söyleyebilirim ki artistler hüdayinabit bir şekilde yetişmişlerdi, san'atın hakikî tekniğinden mahrumdular. Burada beni hayran bırakan şey, rejiminizin san'ata gösterdiği sonsuz alâka oldu. Düşününüz ki, yukarıda da anlattım, Almanya gibi san'at kültürü olan bir memlekette bile san'at kültürünü umumileştirmek için senelerce çalışmış, didinmiştim. Burada ise devlet bedava mekteb açıyor, her kabiliyetin inkişafını kolayca mümkün kılıyordu. Sonsuz bir hevesle işe başladım. Gene çekinmeden söylemeliyim ki, ilk zamanlar haylı zahmetler içinde yüzdük. Devletin büyük fedakârlıklarına rağmen talebe bulamıyorduk. Halk tiyatronun ne olduğunu bilmiyordu. Sahneye karşı muhitte bir çekingenlik vardı. Erkekler rağbet göstermiyorlar, aileler kızlarını mektebe vermiyorlardı. Ümidsizliğe düştüğüm dakikalar bile oldu.

Fakat işte görüyorsunuz ki muvaffakiyet günleri yaklaşmaktadır. Temsiller muvaffak oldukça halk tiyatroya ısınıyor ve gencler tiyatro san'atkârlığının nefret edilecek bir şey olmadığını, bilâkis bu suretle memlekete hizmet edilebileceğini her gün daha iyi anlayorlar. Tahsilini yarıda bırakmak suretile Üniversiteden bile müracaat edenler görüyoruz. Birkaç sene içinde kuvvetli bir repertuara malik olduğumuz zaman Türkiye kuvvetli bir sahneye kavuşacaktır.

Yalnız şimdilik birkaç noksanımızdan şikâyet edeceğim. Evvelâ sahnemiz yok. Musiki muallim mektebi olarak yapılan bu bina işimizi iyi görmüyor. Bir Balet'ten de mahrumuz, bilirsiniz ki bu, opera temsilleri için çok lâzım bir unsurdur. Koro'muz da henüz pek zayıf ve iptidaidir. En mühim noksanımız: Edebiyat! Türk edibleri, Türk şairleri telif piyes yazmıyorlar. Talebeye öğrettiğimiz eserlerin hepsi tercümedir. Halbuki millî sahne şüphesiz yalnız millî eserle meydana gelebilir. Bununla beraber bütün bu noksanlar telâfisi imkânsız şeyler sayılamaz. İleride şüphesiz münasib bir bina yapılacak ve muvaffakiyetli temsiller seyreden üdebanız da tabiatile piyes yazmak ihtiyacını duyacaklardır. Bunlar, hep birbirini doğuran şeylerdir.»

NADİR NADİ

Yarın Vilâyette bir toplantı yapılacak

Yarın, Vilâyette kaymakamlarla tren ve vapur gibi nakil vasıtaları mümessillerinin iştirakile bir toplantı yapılacak ve Anadoluya gitmek istiyenlerin ne zaman ve ne şekilde sevkedilecekleri hakkında bir talimatname tanzim olunacaktır. Bu talimatname ilân edilecektir. Bu suretle ayın on beşinden sonra sevkiyat başlıyacaktır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Ticaret Vekilinin yaptığı tetkikler

Manifaturacılar, yeniden akreditif istiyorlar

Şehrimizde bulunan Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen dün öğleden evvel Ticaret müdürlüğünde ve bilâhare ticaret odasında meşgul olmuştur. Vekil, manifaturacılar ve ayakkabıcılardan mürekkeb iki heyeti kabul ederek kendilerile görüşmüştür. Manifaturacılar heyeti, Ticaret Vekilinden bilhassa manifatura tedariki için akreditif açılması üzerinde temennilerde bulunmuşlardır. Bundan maada mevcud manifatura stokları, bunların memleket ihtiyaclarına göre tevziatı esası üzerinde görüşülmüştür.

Ticaret Vekili, Ayakkabıcılar Cemiyeti, Sümer Bank ve bazı firmalar mümessillerinden mürekkeb olan heyetle de tek tip halk ayakkabı imalâtı üzerinde görüşmüştür. Bu görüşme esnasında bu mevzula meşgul olan ticaret odası umumî kâtibi Cevad Düzenli de bulunmuş ve bazı esaslar tespit olunmuştur. Bu hususta tetkiklere devam olunacaktır.

Ticaret Vekili bir kaç gün daha şehrimizde tetkiklerine devam edecektir.

Çay ithali için akreditif

Ticaret Vekâleti çay ithalâtı için yeniden 60,000 liralık akreditif açmıştır. Maamafih bundan istifade için henüz müracaat eden olmamıştır.

Beşiktaşa bulunan kesik kol ve bacak

Üç gün evvel Beşiktaşta Abbasağa parkının alt kısmında bir çuvala sarılı ve gövdesinden tamamen ayrılmış olarak bulunan iki kol ve iki bacak etrafındaki tahkikat devam etmektedir. Dün akşam geç vakte kadar bu vak'a hakkında esaslı bir netice alınamamıştır. Kol ve bacak sahibinin hüviyetini tespit edebilmek için zabıta tarafından dün bulunan kolların parmak izleri alınmıştır.

Zabıta iki gündenberi kol ve bacakların bulunduğu yerin bütün civarını, gövdenin de bulunabilmesi ihtimalile sıkı bir araştırmaya tâbi tutmuştur. Yalnız, dün öğleden sonra bu enteresan vak'a ile alâkası bulunması kuvvetli bir ihtimal dahilinde olan bazı ipuçları elde edilmiştir. Bu ipuçları henüz bir ihtimal olarak kabul edilmekle beraber, zabıta bunlar üzerinde derin bir dikkatle çalışmaktadır.

İhtikâr tahkikatı

Fiat Murakabe Bürosu muhtelif işleri tetkik ediyor

Fiat murakabe bürosu; pastacı, börekçi ve bisküicilere yüzde üç kârla un vermeleri lâzımgelen mutavassıtların ihtikâr yaptıklarını haber almış ve dün bu iş üzerinde geniş tahkikata başlamıştır. Belediye iktısad müdürlüğü de dün büroya müracaatla bu yoldaki şikâyetleri bildirmiş ve takibini istemiştir. Şikâyetlere göre mutavassıt uncular 14 liraya satmaları lâzımgelen bir çuval unu 16 liraya kadar satmaktadırlar. Yarın fiat murakabe komisyonu toplanarak bu meseleyi yeniden tetkik edecektir.

Et fiatlarında ihtikâr

Fiat murakabe bürosu gene bazı kasabların et fiatlarında ihtikâr yaptıklarını haber almıştır. Dün kasablarda bir yoklama yapılmıştır. Bazı kasabların etin üzerine fahiş fiatları alenen yazdıkları görülmüştür. İstiklâl caddesinde bir kasab kıvırcık üzerine 80 kuruş gösteren etiket asarak satarken yakalanmış ve Cumhuriyet müddeiumumiliğine verilmiştir.

★ Fiat murakabe bürosunun büyük bir hırdavat ihtikârı üzerinde meşgul olduğunu yazmıştık. Bu hırdavat taciri cürmümeşhud halinde yakalanmış ve müddeiumumiliğe verilmiştir.

★ Halkın göç etmesinden istifade ederek valiz ve çanta ticarethanelerinin umumiyetle fiatları yükselttikleri görülmüştür. Fiat murakabe bürosu bu hususta da tetkikat yapmaktadır.

Bugün yapılacak pasif korunma tecrübeleri

Bugün saat ondan on ikiye kadar devam etmek üzere Üsküdar kazasında bir pasif korunma ve ayni zamanda paraşütçülerle mücadele denemesi yapılacaktır. İstanbul Vilâyeti Seferberlik müdürü Ekrem Gonenin başkanlığında bir heyet bu tecrübeyi mahallinde tetkik ederek kritik raporunu Vilâyete verecektir. Tecrübenin devamı müddetince Üsküdardan Vaniköyüne kadar olan iskelelere vapur uğramıyacağı gibi Üsküdar tramvayı da bu müddet zarfında işlemiyecektir.

Gene bugün öğleden sonra saat üçte Eminönü kazasında yalnız pasif korunma denemesi yapılacaktır. Eminönündeki tecrübenin ancak 45 dakika süreceği tahmin edilmektedir.

Bu müddet zarfında tren, tramvayla nakil vasıtaları oldukları yerde tevakkuf edeceklerdir.

Yarın sabah saat on birde Beykozda pasif korunma ve paraşütle mücadele denemesi yapılacaktır.

ŞEHİR İŞLERİ

Elektrik fiatları

Maden kömürüne yapılan zam dolayısile elektrik fiatları da kilovat başına 1 kuruş kadar artacaktır. Yalnız bu artma keyfiyetini Nafıa Vekâletinin tasdik etmesi lâzımdır. Tramvay tarifesinde kömür fiatı esas tutulmadığından bunda bir zam düşünülmemiştir.

Mahlût kahveler

Kahvecilerin sattıkları mahlût kahvelerin üzerine yarından itibaren bunların cinsi yazılacaktır. Belediye tarafından yapılacak teftişlerde bu etikete riayet etmiyenler tecziye edileceklerdir.

Alacak yüzünden

Çarşıkapıda Çivicilerde kuyumcu çıraklığı yapan Muharrem, aralarında alacak yüzünden çıkan bir münazaada arkadaşı Gedikpaşada oturan Yervantı bıçakla yaralamıştır.

Balta ile öldürülen adam

Şilede işlenen bir cinayetin muhakemesine başlandı

Şilede oturan kömürcü İbrahim oğlu Necati Terzi adlı bir delikanlı, kömürcü Mehmed oğlu İsmaili balta ile öldürmekten suçlu olarak İstanbul ağırceza mahkemesine verilmiş ve dün muhakemesine başlanmıştır.

Tahkikata göre, İsmail Şile köylerinden birine gelmiş, orada yapılan düğünde ceviz satarak, elde ettiği para ile köyüne dönmek üzere yola çıkmış. Onun üzerinde para bulunduğunu bilen Necati, ormana saklanmış. İsmail atla Çerkesbayırı yakınından geçerken, birdenbire üzerine atılan Necati, elindeki baltayı İsmailin başının sol arka tarafına indirmiş. Sarsıntı ile atın huylanarak dörtnala harekete geçmesi, ikinci defa balta ile vurmasına ve İsmaili oracıkta öldürüp soymasına mâni olmuş. Ağır yaralı İsmail, köyünden bir ot arabasile Şileye, oradan İstanbula yollanmış ve Haydarpaşa Nümune hastanesinde ifade vererek, hâdiseyi bu şekilde anlattıktan sonra ölmüştür.

Suçlu Necati, evvelce suçunu bu şekilde ikrar ettiği halde, mahkeme huzurunda ifadesini kısmen değiştirmiştir. Muhakeme şahidlerin celbi için talik olunmuştur.

MÜTEFERRİK

Faydalı yağmurlar

Mülhakattan Ziraat müdürlüğüne gelen raporlarda son yağan yağmurların ziraate çok faydalı olduğu bildirilmiştir.

Yalovada Belediyenin yaptırdığı binalar

Belediye Emlâk müdürile Fen ve Muhasebe müdürlüğünden bir heyet Yalovaya giderek Yalovada Belediye tarafından inşa ettirilmiş olan binaların vaziyetini tetkik etmişlerdir. Bu binalardan tamire muhtac olanlar tamir edilecektir.

Gülhane müsamereleri

Gülhane tıbbî müsameresi 10 nisan 941 perşembe günü saat 17,30 da profesör Nüzhet Şakirin reisliğinde toplanmıştır.

1 — Barış ve savaş hallerinde kan nakli yerine kaim olacak usullerle kadavradan kan nakli, profesör Dr. Bürhan Tugan.

2 — Dalgıç felci, asabiye asistanı Dr. Salâhaddin.

3 — Radium emanasyonu, fizik asistanı Dr. Necmeddin Eriş.

4 — Bir etmoidal gom vak'ası, kulak asistanı Dr. Samim Firat.

5 — Nüksetmiş bir paralizi general vak'ası. Asabiye başasistanı Dr. Necmeddin Polvan.

İKTISAD

Bir haftalık ihracat 4 milyon lira

Son bir hafta zarfında İstanbuldan yapılan ihracatın yekûnu şimdiye kadar görülmemiş bir miktara çıkmıştır. Bu bir haftalık ihracatın kıymeti 4,100,000 liradır. Dün şehrimizden 50 bin liralık ihracat yapılmıştır. Bunların içinde bilhassa Fransız Ziraat Nezareti hesabına sevkolunan kendir tohumu ile İsveçe gönderilen deriler yekûn tutmaktadır.

Kereste deposuna çarpan otobüs

Eyüb - Keresteciler arasında işliyen şoför Rasim idaresindeki 74 numaralı otobüs, Mürselpaşa caddesinden geçerken 278 numaralı Vasile aid kereste deposuna çarpmış ve deponun yan kısmını tamamen yıkmıştır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Fransız ruhu uyanıyor

Balkanlarda yeni milletler esaret boyunduruğuna vurulmak istenirken Fransız gencliği uyanıyor ve hür Fransayı temsil eden General de Gaulle'ün saflarına iltihak edebilmek için ölüm cezasını bile göze alıyor. Fransız milletinin, bir istiklâl ve kurtuluş harbine girişmek üzere olduğunu gösteren bu iyi haberi bizzat Mareşal Peten vermektedir. Dünkü Cumhuriyet'te elbette okumuşsunuzdur; Mareşalın hususî kaleminden Vişi'de yapılan bir tebliğ şunları kaydetmekte idi:

1 — İşgal altındaki mıntakada Alman makamlarına karşı gizli hareketlere girişenler vardır;

2 — General de Gaulle'ün adam kaydeden ajanlarına inanan gencler mevcuddur;

3 — İşgal altındaki sahillerden hergün birçok sandallar İngiliz sahillerine hareket etmektedirler;

4 — İşgal altındaki mıntakadan, hatta memnu mıntakadan bir çok gönüllü gencler İspanyaya geçmektedir;

5 — Bizzat Mareşal, genc üniversite ve kolej talebesini idam sehpasından kurtarmak için bir çok defalar Alman makamları nezdinde ısrar etmek mecburiyetinde kalmıştır;

6 — Nihayet, Peten de bu fedakâr, bu vatanperver gencler hakkındaki takdirini saklayamıyor ve «genc Fransızların bu suretle enerjilerini ispat etmekte» olduklarını söylemekten kendini alamıyor.

Anlaşılıyor ki, yapmayın, etmeyin, kanınız beyhude dökülecek, yazıktır, siz ... sıyanet etmek için şiddetli tedbirler almak mecburiyetinde kalacağım; demekle beraber, ihtiyar Mareşal de Fransız gencliğinin, eski günahlarını affettirmek için, harekete geçmiş olmasından için için memnundur.

Bu sözler, bize, İstiklâl harbinde, İstanbulda Damad Ferid kabinelerinde Harbiye Nazırlığı veya Erkânıharbiyei Umumiye Reisliği yapan «18 mart kahramanı merhum Cevad Paşa gibi bazı hamiyetli kumandanlarımızın takdir ve şükrana lâyık olan iki cepheli hareketlerini hatırlatıyor. Temenni edelim ki Verdun kahramanı Mareşal Peten de, bir taraftan bu tebliği neşrederken diğer taraftan da Fransız genclerini, bilhassa genc subaylarını elaltından gizlice hür Fransa tarafına iltihaka teşvik etsin.

Fakat meselenin ehemmiyeti, Mareşalın böyle yapıp yapmamasında değil; Fransız milletinin, Fransız gencliğinin uyanmış olmasındadır. Bilhassa işgal altındaki yerlerde o meşhur Fransız vatanperverlik ruhunun uyanışı, daha ehemmiyetli ve daha kıymetlidir. Hür Fransız kuvvetlerine iltihak için, Alman kontrolunun şddeti ve Atlas Okyanusunun dalgalarile pençeleşmeği göze aldırarak sandallarla yola çıkan Fransız gencleri, mütareke senelerinde ayni şartlar altında ve ayni şekilde Anadoluya geçen Türk genclerini hatırlatıyor.

Fransa için ve düşman işgali altında kalan her millet için kurtuluş yolu, miskin bir mutavaatla esaret limanında yatmakta değil, ölümü göze aldırarak sandallarla istiklâl enginlerine açılmaktadır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

HAFTANIN ŞAKALARI

Paça ve etek - Hayvanları koruma - Pariste cümbüş

Yazan : **BÜRHAN FELEK**

Paça ve etek

Et, balık ciğer pahalılaşınca paçaya rağbet artıyormuş. Yiyecek piyasasından anlayan bir dostum söylüyor. İnsanlarda ruh ne kadar yüksek olursa olsun paça ve eteğe karşı olan zaaf inkâr edilemez bir tiryakiliktir.

İşte kimisi - et pahalılaşınca paçaya, kimisi de eteğe eğilir. Bu taksim karaktere göre kendiliğinden olur.

Âşık bile:

«Çekme dâmen nâzedip üftadelerden kıl hazer.»

«Göklere âçılmasın eller ki dâmânındadır.»

Diye bir taraftan eteklemekte olduğu sevgilisine öteden inkisar tehdidi ile korkutmak istiyor.

Paçanın meşhuru Beykozda yenirdi. Bilmiyorum şimdi bu (spesiyalite) hâlâ mevcud mudur?

Eskiden paçaya rağbet bu günkünden çok fazla idi. Düğünlerde perşembe günü düğün, cuma günü paça vardı. Yani düğünün ikinci günü davetliler paça yerlerdi. O gün düğün evi halkı hiç olmazsa gelin paçalık namile ayrı bir elbise giyer ve o günkü yemekte paçadan başka bir de kaymak yenirdi

Bu âdet nereden gelmiştir? Doğrusu malûmatım yok ama gerdek gecesinin ferdası böyle paça gibi hatıra gelmiyen bir yemek tertibi her halde manalı bir şey olsa gerektir. Bilen var da bize yazarsa pek memnun oluruz.

O günlerdeki terbiyeli paçadır ki; benim pek hoşuma gitmez. Zaten mübareğin üç türlü yemeği olur: Terbiyelisi, nohudlusu, dondurması. Bu dondurma paça bir nevi galantindir. Doktorların ifadesine nazaran paçanın gıda bakımından bir kıymeti olmayıp sade tutkaldan ibarettir. O da bu zamanda hiç olmazsa yerli yersiz açtığımız ağzımızı yapıştırır da bizi sükûta icbar eder.

— Sarmısağını, sirkesini hesab eden paça yiyemez! sözü de paçanın dondurmasına aiddir. Çünkü onun içine sarmısaklı sirke koyarlar, hani fena çeşni de vermez.

İşte Sultanım! Hayvanın paçasını yer, insanın eteğini öper, geçinir gideriz. Ne yapalım! Geçinme dünyası!

Hayvanları koruma

Muhterem «Türkiye hayvanları Koruma Cemiyeti» nin toplantılarından birine aid bir zabıt hülâsası elime geçti. Pek güzel şey: Size bazı fıkralarını naklediyorum:

«Sokaklarda bulunan kedi ve köpeklerin toplattırılmasında kullanılan usullerin (memleketimize daha lâyık ve fennî bir şekil) e sokulması işi müzakere edilmiş ve cemiyetin vaktile bu maksadla getirtmiş olduğu eldivenlerle lâsolar (yani kemendler) Belediye temizlik işleri müdür muavini Baya gösterilmiştir.»

Bu fıkra hakkında fazla mütaleaya lüzum yok. Kedi ve köpekler (memleketimize lâyık) usulle tutulmıyorlar - mış. imdi eldivenler ve kemendlerle yakalanacak.

Kedi ve köpekler dile gelseler de deseler ki:

— Teşekkür ederiz bizi koruyanlara! Lâkin yakalandıktan sonra ne olacağız! Orasını değiştirebiliyor musunuz?

Zabtın alt tarafında derin bir etüd daha var:

«İstanbul üniversitesi profesörlerinden Bay İzak, Fransa Hayvanları Koruma cemiyeti tarafından araba hayvanları için kullanılmakta olan kamçılar hakkında yapılmış bir tetkiki heyete tebliğ etmiştir. Bu tebliğe göre, bir cetvel ile yalnız iki buçuk kilo grama tekabül edebilecek bir şekilde insan eline vurulacak bir darbe o insanın line vurulacak bir darbe o insanın gözün den yaş getirebilecek bir şiddette olduğu halde hayvanlara karşı kullanılan kamçılar yuvarlak olurlarsa 35, dört köşeli olurlarsa 54, üç köşeli oldukları takdirde 75 ve mahrutî olurlarsa 142 kilogram bir tazyik vücude getirmektedir. Bu tetkik hayvanlara yapılan zulmün derecesini göstermektedir.

Kamçıların kilolarını öğrendikten sonra hayvanlara yaptığımız zulmün derecesini ben de anladım. Lâkin insanların hayvanlara vurdukları bu kamçılar, onların birbirlerine yaptıklarına nazaran birer okşama, birer nevaziştir. 500 kiloluk bombanın yanında 142 kilo tazyik yapan bir mahrutî kamçı adama pudra pomponu gibi lâtif geliyor. Allah cümlemizi insanların şerrinden emin eylesin! Ne de eşrefi mahlûkatmış mübarek!

Pariste cümbüş

Gelen haberlere göre Pariste eğlence hayatı hızını almış gidiyor. Bu sene kânunusanide mecmuu 55 i bulan kabare ve barlar martta 65 i bulmuştur. Bunların içinde kendisine Rus müesseseleri süsü verenler büyük bir nispette artmaktadır.

Vaktile Helâgu galiba Bağdadı işgal ettiği zaman yağmacılarını gönderip halktan büyük ve ağır haraclar almış ve içeride bıraktığı casuslar vasıtasile bu tahsilâtın yaptığı tesiri tetkik etmek istemiş:

— Hepsi hüngür hüngür ağlıyorlar... diye malûmat gelmiş.

— Tekrar vurunuz! emrini vermiş. Yağmacılar bir daha vurmuşlar. Bir hayli servet daha elde etmişler.. Bu sefer casuslar:

— Düşünüyorlar! haberini getirmiş.. Helâgu tekrar emretmiş:

— Daha var! Gene vurunuz!

Ve tekrar vurmuşlar. Hakikaten bir çok mal daha vurmuşlar. Bu üçncü vurgundan sonra casuslar gelip:

— Gülüp oynuyorlar! dedikleri zaman Helâgu:

— Bırakın artık! Bir şeyleri kalmadı! demiş.

Paristeki cümbüş haberlerini alınca gayriihtiyarî olarak bu tarihî vak'ayı hatırladım. Parislilere göre hayat şu beyitle hulâsa ediliyor demektir.

«İç bâde, güzel sev! Var ise aklü şüurun»

«Dünya var imiş, yâki yogimiş ne umûrun?»

B. FELEK

Hikâye

Seni seviyor muyum?

Peride Celâl

Bir kadının mektubundan:

«Uzun tereddüdlerden sonra sana yazmaya karar verdim. Çünkü bir zamandanberi hayatımızın tahammül edilmez bir hale geldiğini hissediyordum. Zavahirde hiç bir şey değişmemiş gibiydi. Sen gene o eski ateşli, sabırsız, sinirli adamdın. Bense gene eskisi gibi bazan senden hiddet ve nefret içinde uzaklaşıyor, bazan arzularına boyun eğiyordum ve sen sık sık zayıf, korkak bir sesle soruyordun:

— Beni seviyor musun?

Seni seviyor muyum?

Beş senedir beraber yaşayoruz, hâlâ bu sualin cevabını yalnız sana değil asıl tuhafı kendime vermiş değilim.

Bu beş sene zarfında sen bana bu suali hiddetle, yalvararak, tehdidle ve iyilikle sordun, sana acıdığım, yahud korktuğum için «evet» dediğim zamanlar oldu. Bazan da yüzümü senden kaçırıyor, gülüyor, sinirleniyor ve «hayır!» diye, mırıldanıyordum. Sen öbürüne olduğu kadar buna da inanmıyordun.

Eğer sevmesen diyordun nasıl böyle sokulabilir, kendini böyle bana verirdin!..

Haklıydın dostum. Bununla beraber mel'un tereddüd kalbimi kıvrandırıyordu. Senin susmanı, artık bu suali sormamanı istiyordum. Kaç geceler uykusuz, senin yastıktaki başına bakarak bunu düşündüm. Seviyor muyum? diye, kendi kendime sordum.

Geçenlerde okuduğum bir kitabdan şu sözleri alıyorum: «Uzaklaşmak, yaklaşmaktır.» Şu esnada acaba benim için de böyle mi diye, düşünüyorum. Çünkü işte daha dün yanımda iken nefret ettiğimi sanırken gene bugün seni özlemeye başladım. Bu büyük, avutulmaz bir hasret olmamakla beraber istiyorum ki yanımda olasın. Fakat geldiğin zaman da gitmeni arzu etmiyeceğim ne malûm.. Bütün bunlara rağmen seni bir zamanlar sever gibi olduğumu itiraf etmiştim. Seni kıskandığımı, senin için ıstırab çektiğimi söylemiştim değil mi? Peki sonra, sonra ne oldu?

Bana yaklaşmaya başladığın, bana kuvvetle bağlandığın andan itibaren bütün kusurlarını görmeye başladım. Halbuki bana lâkayd, benden uzak olduğun zamanlar sana dair hazırladıklarım hep iyi şeylerdir. Evet, belki de bu söz doğrudur. Uzaklaşmak yaklaşmaktır.

Yukarıdaki satırları, şimdi, vücudüm uyuşmuş, aklım durmuş gibi garib bir hafiflik içinde tekrar okudum. Evet, seni seviyor muyum? Sende nefret ettiğim taraflar olduğunu niçin inkâr etmeli? Bazan huzurundan sıkıldığımı ve seni en budala, zavallı kimselerle mukayese ettiğimi niçin söylemeli? Zaman zaman sende hayal ettiğim bütün güzel şeyler bir sabun köpüğü gibi eriyip kaybolmaktadır. Evet sanki bunlar benim sana getirdiğim süslü, parlak, şahane elbiselerdir ki gene onları kendi elimle üzerinden sıyırıp almaktayım. İşte o zaman sen şekilsiz, çirkin bir madde halinde gözlerimin önünde çıplak kalıyorsun ve ben seni sevmediğimi düşünüyor, biran evvel gitmeni, uzaklaşmanı istiyorum. Sonra günler geçiyor. Seni görmüyorum. Aramıyorum da. Fakat bir gün birdenbire sıkılmaya başlayorum. Seni kaybetmek korkusu içimi kaplayor, bununla beraber içimde memnun bir köşe kalıyor. «Böyle daha iyi, böyle daha iyi» diye, düşünüyorum. İlk günler sinirli, hareketli, uykularım rahatsız geçiyor. Fakat yavaş yavaş tekrar beni bir sükûnet alıyor,

Adeta tatlı, nekahete benzer bir rehavet içinde kalıyorum. Sana karşı aşktan uzak tatlı bir muhabbet, hüzünlü garib bir sevgi içimi dolduruyor ve zaman zaman senin yerini kimsenin alamıyacağını sanıyorum. Bende daima senden kurtulmak için bir iştiyak ve seni kaybetmek korkusu çarpışıyor. Senden kurtulmak, sende nefret ettiğim bir çok şeyleri unutmak, düşüncelerime muzır otlar gibi karışan bazı fikirlerini aşılayıp atmak, ruhuma aşıladığın bir çok fenalıklardan kurtulmak, ve kollarında düştüğüm arzunun o korkunc, çirkin çukurundan çıkmak demektir, fakat gene seni kaybetmek, bana düşünme çiçekleri halinde verdiğin bir çok güzel şeyleri, senin gözlerinle gördüğüm o şiir, aşk, musiki dolu sıcak âlemi kaybetmek demektir. İşte bunun içindir ki senden kurtulmak istiyor, ayni zamanda bundan korkuyordum.

İki haftadır uğramıyorsun. Bu sefer eksikliğin uzun sürdü. Yokluğundan cesaret alarak yazıyorum. Hem artık münasebetimizi karanlıklardan çıkarmaya, aramızdaki bu sinsi havadan, bizi zehirleyen şüpheden silkinip kurtulmaya gayret edeceğim. Bu ikimiz için de iyi olacaktır. Her ne olursa olsun son bir defa maskesiz, açık konuşmalıyız.

Hayır, bu sefer sana yorgun ve zayıf, korkular, endişeler içinde bocalayan bir ruhun yalvarışlarile gelmek istemiyorum, evvelce bir çok defalar yaptığım gibi o malûm sözleri söylemek istemiyorum. Hayır, artık ben de bıktım, ben de usandım ve ben de senin gibi bilmek istiyorum: Seni seviyor muyum?

Halbuki ben sana ne ümidler. ne hulyalarla koşmuştum! O zamanlar kendimi dikenli bir kabuğun içini açmaya ve meçhulü görmeye çalışan amizkâr bir çocuğa benzetiyorum. Öyle bir çocuk ki yüreği ümidler, heyecanlar içinde çarpıyordu. Fakat her defasında dikenler elimi kanattı ve nihayet o kabuk açıldığı zaman neyle karşılaştım!. Hiç, öbürleri gibi, ayni cins, ayni hodbin, kendini beğenmiş, zevklerine esir mahlûk. İşte bu hodbinlik değil midir ki sende mevcud bir çok güzel şeyleri zehirlemekte, ruhunu çirkinleştirmektedir. Hayır, sende ötekilerden başka olan taraflar var. Sen, çocuk gibi zararsız, saf ve bir şeytan gibi akıllı, kurnaz, riyakârsın. Bana herhangi bir kadın, gider gibi geldiğin geceleri, ve beni gözlerin tutuşmuş, yüzün solgun, aşkla, ateşle aradığın, benim için ölecek kadar fedakâr olduğun zamanları biliyorum.

Gene biliyorum, tekrar geleceksin. Hem pek yakında. Bu ilk karşılaşmada benim için bir bakışın, bir gülümseyişin nekadar sevimlidir. Fikirlerin aramızda nasıl bir şimşek gibi çakıp söner. Bilhassa bu avdetlerin esnasında sana zaman zaman hayran olduğumu niçin saklamalı? Fakat bunun pek kısa sürdüğünü de itiraf etmek lâzım. Sonra gene bir düşüncen, bir sözün herşeyin değişmesine sebeb oluyor. Sana kızıyorum. Seni de birçokları gibi basit, ahmak buluyorum. Senin iki cephen var dostum. Sen iyi ve fena adamsın, sen zeki ve aptal adamsın. Sen bir kalbi olan ve sonra kalbsiz, yalnız kolları, bacakları, dudakları olan, dişinin yalnız, rengini, derisini, kokusunu istiyen bir canavarsın, hayır. Seni sevmiyorum, bununla bareber herşeye rağmen harikulâde aşk gecelerimiz de oldu değil mi?

Ben işte o zamanlar senin bu iki cepheni daha yakından görüyordum. Hayvanca bir ihtirasla bana uzanan kollarından tiksinerek kaçtığım zamanları hatırla. Fakat sonra birdenbire yüzünün, gözlerinin değiştiğini, susamış bir insan gibi mustarib, tehalükle bana uzandığını gördüğüm zaman kendimi sana bırakıyordum ve o zaman genişlediğimi, rahatladığımı, kalbimdeki nefretin hafiflediğini hissediyordum.

Nekadar uzun yazdım! Fakat müthiş hakikat şudur ki gene hiç bir şeyi izah etmiş değilim. Ah dostum çok bedbahtım ve neticede perişan, kararsız, gene kendi kendime soruyorum:

Onu seviyor muyum!

Hamiş:

Herşeye rağmen seni özledim, geleceğinden emin olduğum halde beni ebediyen terketmişsin gib heyecanlı ve endişeliyim.

Peride Celâl

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Herkesin kullandığı (mürekkeb kelime). 2 — Emsali nadir (iki kelime), çocukların korktuğu. 3 — Bir peygamber, yere inen bulut. 4 — Yersiz ve yurdsuz sporcuların eski «yaşa» sı. 5 — Evliyadan, sıfat edatı. 6 — Bir emir. 7 — Ters çevirirseniz bir emir olur, urlu verem. 8 — Çift elem (iki kelime). 9 — Kafkasyada bir mıntaka, bir hayvan.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Muhteşem kılıklı. 2 — Aşiretler (cemi), Rusyada bir nehir. 3 — Bir kadın ismi, bir sıfat edatının tersi. 4 — Kararından dönen, eski Türk reislerinden. 5 — Ters çevirirseniz tarihten evvelki devirleri nihayete erdiren bir icad olur, Avrupada bir nehir. 6 — Acıklı bir ayrılışta söylenir. 7 — Bir cins toprak, yardım maksadile verilen para. 8 — «Bücüş» ün arkadaşı, yüz kuruş. 9 — Aynı seviyede olmaklık.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	V	A	V	E	Y	L	A	■	A
2	E	K	İ	N	■	A	L	E	M
3	S	O	K	■	E	T	İ	L	İ
4	T	R	A	M	V	A	Y	■	Y
5	İ	D	Y	A	H	■	E	D	A
6	Y	■	E	Z	A	N	■	A	N
7	E	Ş	■	İ	L	İ	K	L	E
8	R	U	H	■	K	A	İ	M	■
9	■	H	A	Z	İ	K	■	A	Y

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Bakırköy Askerlik şubesinden:

337 doğumlularla ihtiyat erattan yoklamalarına gelmiyenlerin yoklamalarına haziran ortasına kadar devam edilecektir. Yoklama günleri haftanın salı ve cuma günleri öğleden evveldir. Her doğum yoklama zamanı aşağıda gösterilmiştir. Alâkadarların yevmi muayyende hüviyet cüzdanı, ikametgâh senedile birlikte şubeye müracaatleri ilân olunur.

312	15 nisan 941	salı
313	18 »	cuma
314	22 »	salı
315	25 »	cuma
316	29 »	salı
317	2 mayıs 941	cuma
318	6 »	salı
319	9 »	cuma
320	13 »	salı
321	16 »	cuma
322	20 »	salı
323	23 »	cuma
324	27 »	salı
325	30 »	cuma
326	3 haziran 941	salı
327	6 »	cuma
328	10 »	salı
329	13 »	cuma
330	17 »	salı
331/332	20 »	cuma

Teşekkür

Bayrağını elli sene Ak, Kara, Kızıl denizlerde dalgalandıran Denizyolları emekli süvarilerinden Bay Celâl Talayın cenaze merasimine iştirakle bizleri teselli ve taziyet lûtfunda bulunan bilcümle akraba ve dostlarımıza muhterem gazeteniz vasıtasile alenen teşekkürü bir borc bilirim.

Ailesi namına hemşiresi
Ferdane Toker

SPOR

Bugün yapılacak futbol maçları

Beşiktaş - Fener, Galatasaray - İ. Spor takımları karşılaşıyor

Millî küme maçlarının üçüncü haftası oyunları bugün Şeref sahasında dört İstanbul takımı arasında yapılacaktır. Bu maçların kendine mahsus öyle bir hususiyeti vardır ki, takımların alacakları neticelere göre lik puvan cetvelinde büyük değişikliklerin meydana gelmesi işten bile değildir. Bugün İstanbulspor, en son vaziyette bulunan Galatasarayla karşılaşacaktır. İstanbulspor şimdiye kadar yaptığı üç maçın birinde Beşiktaşla berabere kalmış, geçen hafta da Ankaradan gelen iki takımı mağlûb etmiştir.

Büyük bir mücadele ile millî kümeye dahil olan İstanbulsporun tek kuvvetli tarafı çok enerjik oynıyan ve nispeten genc bir takımdan teşekkül etmiş olmasıdır. İstanbulsporun bu büyük avantajı Galatasaraya karşı da mevcuddur.

Galatasaray şimdiye kadar tek bir maç yaptı, Fenerbahçeye karşı mağlûb oldu. Millî kümeye ilk maçta mağlûbiyetle başlayan Galatasarayın bugün yapacağı oyunla henüz bir şey kaybolmadığını ispata çalışacağı muhakkaktır. İki takımın bu nazik vaziyeti bu maçı ümidin fevkinde heyecanlı bir şekle sokmağa kâfi bir sebebdir.

İkinci maçtaki heyecanı duymak için, bir ay evvel, Beşiktaşın, aynı sahada Fenerbahçeye yaptığı yedi golü hatırlamak kâfidir. Beşiktaş bugün aynı kuvveti muhafaza etmekte, Fenerbahçe ise, o zamana nazaran daha kuvvetli bir halde bulunmaktadır.

Millî küme şampiyonluğu için mücadele eden iki takımın bu gaye uğrunda sarfedecekleri efor, hiç bir suretle birbirinden farklı değildir. Bilâkis, Fenerbahçe takımı bugün Beşiktaş karşısında şahlanacak, bu büyük acıyı bir anda silip atmak için varını, yoğunu, bütün bilgisini ortaya koyarak oynamağa çalışacaktır. Bu maçtaki ehemmiyeti herkesten fazla müdrik olan yirmi iki oyuncu, bu haleti ruhiye içinde karşı karşıya gelecekleri içindir ki bu maç belki de mevsimin ender seyredilir bir oyunu olarak millî küme tarihine geçecektir.

Mekteb maçları tehir edildi

Havanın bozuk olması dolayısile mektebler arasındaki lik maçları tehir edilmiştir.

İstanbul lisesi spor bayramı

İstanbul Lisesinin ikinci spor bayramı havanın yağmurlu olmasından dolayı gelecek haftaya tehir edilmiştir.

Cemal Sahir jübilesi

15 nisan salı günü akşamı Şehir Tiyatrosu komedi kısmında parlak bir surette tekrarlanıyor.

Şehir Tiyatrosu: Hazım, Vasfi, Bedia, Şevkiye, Refik Kemal, kıymetli Prima Donna Nüvart, üstad Muhlis Sabahaddin ve heyeti, halk san'atkârı İsmail Dümbüllü.

Saz, caz opereti, Çardaş Forstin
Kerem - Asli ve Dirilen Ölü
Gişe her gün açıktır.

Maarif Matbaası Müdürlüğünden:

CİNSİ		Aded	Metre mikâb Tahminî bedeli	Tahminî miktar
Kalas beyaz	400 X 25 X 4	1350	65 lira	Kırmızı mal 54 metre mikâb
Kadron	400 X 6 X 6	1000	65 »	» » 42 » »

Maarif Matbaası için yukarıda cins ve miktarı yazılı kereste pazarlıkla 14/IV/1941 pazartesi günü saat 15 te satın alınacağından isteklilerin % 15 kat'î temniatlarile birlikte o gün muayyen saatten evvel İstanbul Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde hazır bulunmaları. (2900)

Devlet Orman İşletmesi Pos Revir Âmirliğinden:

940 senesi imalâtından aşağıda yazılı kerosteler açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır.

Parti N. No.	Hacmi M3	Hacmi D3	Muhammen kıymeti Lira	Muhammen kıymeti Kuruş	Teminatı Lira	Teminatı Kuruş
I	808	408	20	18	1223	53
II	571	474	»	»	864	93
III	1104	457	»	»	1671	60
IV	255	557	»	»	386	78
V	385	312	»	»	583	17
VI	396	732	»	»	600	45
VII	573	794	»	»	868	44
VIII	560	631	»	»	848	51
IX	549	601	»	»	831	82
X	417	761	»	»	632	28
U. Yekûn	5623	727				

İhale 18 nisan 1941 cuma günü saat 14 te Adanadaki Revir merkez binasında yapılacaktır.

Partilerin ihtiva ettikleri çeşidleri gösterir listelerile satış mukavele projeleri Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde İstanbul, Adana, Mersin Orman Çevirge Müdürlüklerile Adanadaki Revir Merkezinde bulunmaktadır.

İsteklilerin ticaret vesikalarını ve teminatlarını hâmil oldukları halde sözü geçen tarihte öğleden önce hazır bulunmaları ve Revire müracaatleri.

«1982» (2770)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — İdaremiz tarafından nümuneleri beğenilmiş olan kumaş, astar ve telâ ile yapılmak üzere «195» takım elbise maa kasket açık eksiltmeye çıkarılmıştır.
II — Muhammen bedeli 4192.25 lira, muvakkat teminatı 314.41 liradır.
III — Eksiltme 25/IV/941 cuma günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
IV — Şartname, kumaş nümunesi ve elbise modeli sözü geçen şubede görülebilir.
V — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr Komisyona müracaatleri. (2830)

Memur alınacak
İstanbul P.T.T. Müdürlüğünden:

1 — İdaremizde münhal maaşlı ve ücretli memuriyetlere orta mekteb mezunları müsabaka ile alınacaktır.

2 — Müsabakada muvaffak olanların idarenin teklif edeceği yerde memuriyet kabul etmeleri şarttır.

3 — Müsabakada muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun hükmüne göre 15 lira aslî maaş veya 60 lira ücret verilecektir.

4 — İsteklilerin 788 sayılı memurin kanununun dördüncü maddesindeki şartları haiz olmaları ve devlet memuriyetine ilk defa gireceklerin 30 yaşını geçmemiş olmaları lâzımdır.

5 — Müsabakaya girmek isteyenlerin 21/4/941 pazartesi günü akşamına kadar dilekçe ve evrakı müsbitelerile birlikte müdürlük idarî kalemine müracaatleri icab eder.

6 — Müsabaka 25/4/941 cuma günü saat 10 da yapılacaktır. (2802)

Çankırı Belediye Reisliğinden:

Belediyemizin münhal olan elli lira ücretli zabıtai belediye komiserliği için talib olanların 21/4/941 tarihine musadif pazartesi günü akşamına kadar evrakı müsbitelerile birlikte Çankırı Belediyesine müracaatleri, veya evrakı müsbitelerini göndermeleri ilân olunur. (2842)

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

Adalar pazar tarifesine ilâve sefer

13 nisan 941 pazar gününden itibaren her pazar Büyükadadan saat 20,15 te hareketle Heybeli, Burgaz, Kınalı ve Moda iskelelerine uğrayarak Köprüye ilâve bir sefer yapılacaktır. (2865)

RADYO

Bu günkü program

9,00	Program	18,50	Fasıl heyeti
9,03	Haberler	19,30	Haberler
9,18	Müzik (Pl.)	19,45	Knuşma
9,45	Yemek listesi	19,50	Türküler
★		20,00	Şarkılar
12,30	Program	19,45	Konuşma
12,33	Şarkılar	20,30	Şarkılar
12,50	Haberler	21,00	Müzik
13,05	İnce saz	21,30	Temsil
13,25	Orkestra	22,30	Haberler
★		22,50	Caz (Pl.)
18,00	Program	23,25	Kapanış
18,03	Orkestra		

YENİ ESERLER

Orta okul mecmuası

İzmirde çıkan ve bütün yurd talebelerinin derslerine yardımcı olan orta okul aylık talebe mecmuasının 5 inci sayısı çok zengin yazı ve resimlerle intişar etmiştir.

Tatilde de çıkacak olan bu güzel ve fevkalâde mecmuanın bir senelik abonesi 50 kuruştur. Adres: İzmir Kestelli 834 sokak No. 35. Bütün talebelere tavsiye ederiz.

Konferans

Eminönü Halkevinden.

14/4/941 pazartesi günü saat 17,30 da Yüksek İktısad ve Ticaret mektebi müdürü Nihad Saray tarafından (meslekî tahsilin mahiyeti ve Türkiyede ehemmiyeti) mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 21 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Bunları söylerken Peter'in kolunu şiddetle sarsıyordu. Göğsünü kabarttı. Derin bir nefes aldı. Halinden, söylediklerine kendisinin de inanmadığı anlaşılıyordu.

Kadına hiç ehemmiyet vermediğine Peter'i ikna için bütün gayretini sarfediyordu. Fakat gittikçe daha gülünc bir mevkie giriyordu.

Birdenbire elini uzattı:

— Arkadaş, Allahaısmarladık. Gayet mühim bir işim var.

Ayrıldı. İri vücudünden ümid edilmez bir çeviklikle uzaklaştı.

Bir akşam Peter'i annesi gülerek karşıladı:

— Bu senin arkadaşın ne kadar hoş bir çocuk!

— Hangisi?

— Canım şu Pol Süç!

— Bütün öğleden sonra buradaydı. Ona kahvaltı da çıkardım.

— Niçin gelmiş?

— Darılma ama Peter, çok garib bir sual sordun. Ziyarete gelmiş. Üç saatten fazla oturdu. Bir hayli konuştuk.

Peter, bundan sonra bir çok defalar annesinin odasında Pol'e rastgeldi. Onları başbaşa vermiş hararetli hararetli konuşurlarken gördü. Pol'ün ruh haletini anlıyordu. O, şimdi eski muhitinden uzaklaşmak için kendine yeni bir muhit arıyor ve eskiden hiç uğramadığı yerlere giderek, boş vakitlerini oralarda geçirmek istiyrdu.

Bir gece Peter evine dönerken, Budanın küçük kahvesi önünde durdu. Perde aralığından içeriye baktı. Pol orada oturuyordu. Karşısında çıplak başlı delikanlı vardı. Pol durmadan anlatıyordu. Peter, sözlerinin bir kelimesini işitmemekle beraber, jestlerine ve yüzünün ifadesine bakarak, arkadaşının, gene Madam Galamb hikâyesini tutturmuş olduğunu tahmin etti.

Pol, Madam Takaç'a yaptığı bu sık ziyaretler esnasında Vaynik'lerle de tanıştı. Madam Takaç'ın kafasında bir şimşek çaktı. Aranka'yı Pol'e almalıydı. Bilinmiyen bir sebebden dolayı Aranka'nın münasib bir kimseyle evlenmesini temin etmeği kendisi için bir vazife telâkki ediyordu. Madem ki, Peter'i yola getirmek mümkün olmıyacaktı, şu halde bu kızı Pol'e almalıydı.

Günler yavaş yavaş geçiyor, noel bayramı yaklaşıyordu.

Bir öğleden sonra Miett ve Peter öteberi almak üzere birlikte çarşıya çıktılar. Miett haftalardanberi nasıl bir hediye almak lâzımgeldiğini düşünüyordu. Babasına, doktor Varga'lara, anneannesine, Mili'ye ve kapıcının altı yaşındaki küçük kızına alacağı noel hediyeleri için gözden çıkardığı paranın miktarını not defterine gizlice yazmıştı. Defterde Olga'nın ismi de kayıdlıydı. Fakat o, en ziyade Peter'e ne gibi bir şeyle sürpriz yapacağında mütereddiddi.

Coşkun bir neş'eyle dükkân, dükkân dolaşıyorlardı. Lâpa lâpa kar yağıyor, akşamın alaca karanlığı şehrin üzerine çöküyordu.

Miett birdenbire Peter'e döndü:

— Yanika'ya bir muziblik yapmak istiyorum, dedi. Fakat onu çileden çıkaracak münasib bir şey aklıma gelmiyor. Bana, bu hususta bir fikir verebilir misin?

Bir saniye sustu. Sonra gülerek ilâve etti:

— Geçen sene bana ne yaptı bıliyor musun? Noel hediyesi diye eski bir yemek kaşığı getirdi. Mili, kaşığı dikkatle muayene edince, bunun bizim mutfaktan aşırılmış olduğunu anladı. Şimdi ondan intikam almak istiyorum. Haydi, bu hususta bana bir fikir ver.

İşte böyle konuşarak, gülüşerek bir vitrinden diğerine koşuyorlardı. Kalbleri, yaklaşan noel bayramının sevincile doluydu. Peter ötedenberi alışveriş ettiği ve kendisini iyi tanıdıklarını bildiği dükkânlara Miett'le birlikte girip, çıktığından dolayı fevkalâde bir gurur ve saadet duyuyordu.

Peter, bugün Miett'i her zamankinden daha güzel ve daha şık buluyordu. Kahve rengi kürk mantosu, dizlerinden iki parmak aşağıya kadar iniyordu. Yeşil renkli bir ipek eşarb boynunu soğuğa karşı muhafaza ediyordu. Hafifçe yana doğru eğilmiş, yeşil şapkası yüzüne çapkın, fakat kibar bir ifade veriyordu.

Alacağı en küçük bir şey için bile hararetli pazarlığa girişiyordu. Fakat, tezgâhdarların tecrübeli gözleri, onun böyle sıkı sıkı pazarlık etmesine rağmen açık elli bir müşteri olduğunu anlamakta güçlük çekmiyordu.

Bir ara Peter sordu:

— Bana ne alacaksın?

Miett kaşlarını kaldırdı. Ciddî bir tavırla cevab verdi:

— Bunu şimdi söyliyemem. Noel gecesi görürsün.

Bu sırada yanlarından geçn genc bir adam, şapkasını çıkardı. Gülümsiyerek Miett'i selâmladı. Miett ayni şekilde, mültefit bir tebessümle bu selâma mukabele etti.

Peter, bu genc adamın Mişka olduğunu derhal tanıdı. Fakat, bunu Miett'e hissettirmeden kayıdsız bir tavırla sordu:

— Kimdi bu?

— Tanımadın mı? Mişka! Çok kibar bir çocuktur.

Peter sezdirmeden Miett'in yüzüne baktı. İçine, bu güzel maskesi altından şu saniyede kendisi çin ebediyyen bir sır olarak kalmağa mahkûm düşüncelerin geçtiği hakkında bir şüphe geldi. Birdenbire Miett'i ilk defa tanıdığı çay akşamını hatırladı. O, akşam Mişka Adam alnız Miett'le konuşmuş ve kimseye çaktırmadan salonu terkederken sadece Miett'e veda etmişti. Onları bir defa da Tuna sahilinde beraber giderlerken görmüştü. Tuhaf, son zamanlarda bu adamın mevcudiyetini tamamen unutmuştu.

Birdenbire, kalbini sebebsiz bir hüzün kapladı. Acaba aralarında bir şey var mıydı? Ya Miett bu Mişka ile de öpüşmüşse? Bu düşüncenin tesiri altında kalarak mühtiş bir asabiyete kapıldı. Bu saniyede yalnız Mişka'dan değil Miett'ten de nefret ediyordu. Günün birinde, Miett'in vaktile bir başkasile de macerası olduğunu öğrenirse ne yapacaktı? Ya, kendini dünyanın en mes'ud bir adamı sandığı şu sırada da Miett'in başka birisile alâkası varsa? Bu olmıyacak bir şey değildi. Miett öğlden evvelleri tamamile serbestti. Birisile telefonla konuşur ve pekâlâ randevu verebilirdi. Ya hayatlarını birleştirdikten sonra, başka bir erkek Miett'in hoşuna gider de ona alâka gösterirse, o zaman ne olacaktı? Zaten kadınların bir çoğu, kocalarından başkalarile sevişmiyorlar mıydı?!

Bütün bunları, beyni uğuldıyarak düşünüyordu. Bunların hepsi başına gelebilirdi. Bunları sadece düşünmek bile bu derece ıztırab verirken, bir an bunların hakikat oldukları tasavvur edilirse, çıldırmak lâzımdı. Zavallı Pol'ün vaziyetini şimdi anlıyordu. Halbuki; daha bir kaç hafta evvel onu dinlerken kalbinde ona karşı merhametten ziyade öfke duyuyordu. Bir erkeğin, bir kadın için bu derece ıztırab çekmesini gülünc buluyordu. Meğer Pol'ün hakkı varmış!

Peter'in böyle birdenbire sessizleşmesi Miett'in dikkat nazarına çarpmadı. O, hâlâ vitrinlerle meşguldü. Peter'i elinden çekerek bir dükkâna daha soktu.

Elleri paketlerle dolmuştu. Miett, demindenberi ilk defa başını çevirip Peter'in yüzüne baktı. Çehresinin çatılmış olduğunu görünce endişeyle sordu:

— Ne oldun?

Peter, neş'eli görünmeğe gayret ederek söyledi:

— Biraz başım ağrıyor.. Maamafih merak edilecek bir şey değil..

Bir faytona atladılar. Araba tenha sokaklara sapınca, Miett gözlerini yumdu. Dudaklarını Peter'e uzattı.

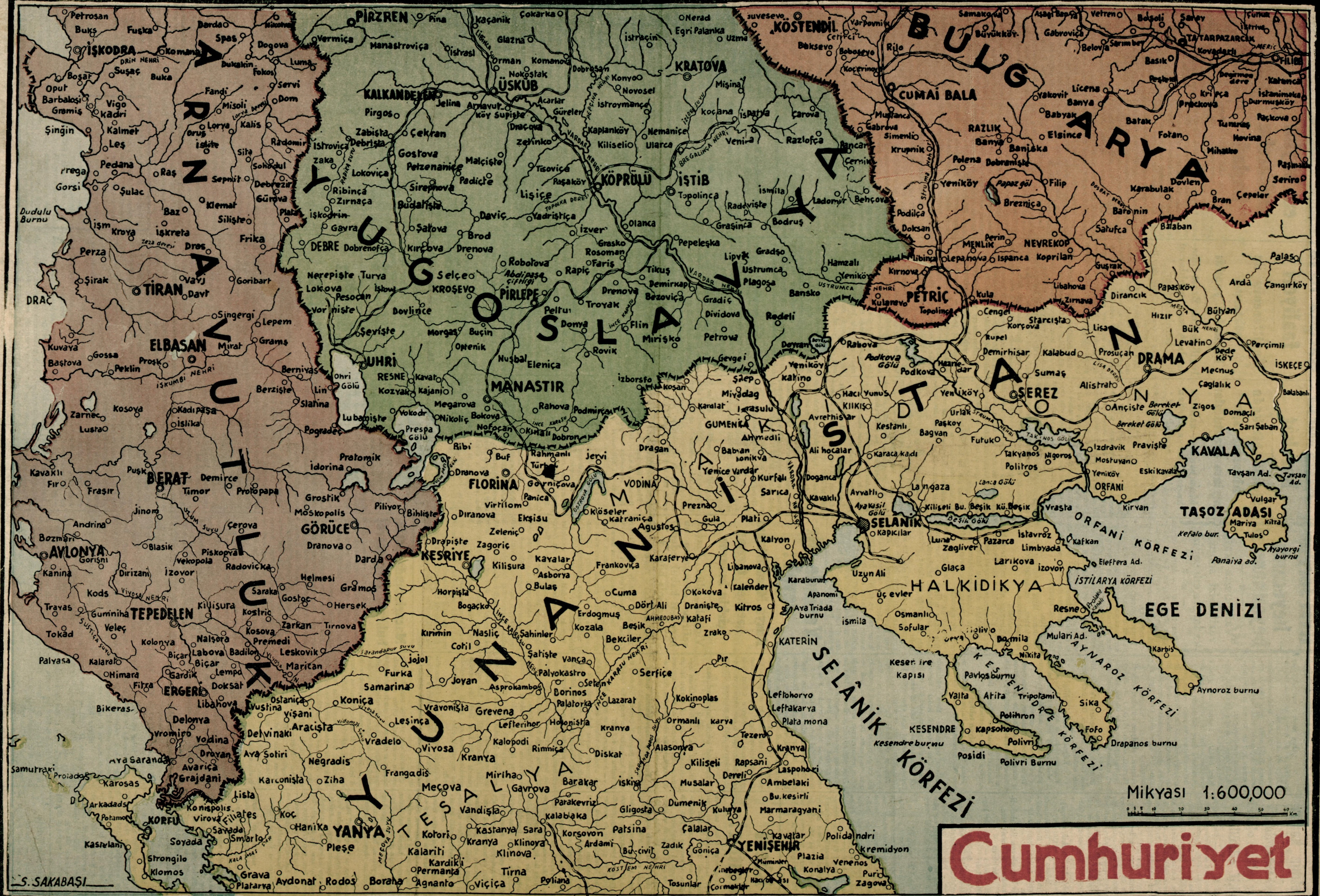
Aralarındaki münasebatın derecesini Miett'in babasına bildirmek zamanı da artık geliyordu. Peter, bir kaç defa akşam yemeklerine Miett'lerde kalmıştı. Almady, genc adamın evin teklifsiz bir misafiri haline gelmesini zahiren tabiî karşılıyor, fakat odasına çekildiği zamanlar, bu genc adamın böyle sık, sık gelmesinin sebebleri üzerinde duruyor ve onun hakkında kat'î bir hüküm vermeğe çalışıyordu.

Miett'in günlerce devam eden ısrar ve ricaları üzerine Madam Varga meseleyi Almady'ye açmağa razı oldu.

Miett, babası tarafından fevkalâde sevildiğini ve onun hiç bir arzusunu kırmıyacağını bildiği halde, böyle bir şeyi doğrudan doğruya söylemeğe cesaret edemiyor, bundan adeta utanıyordu.

Madam Varga içeride babasile konuşurken, Miett salonda heyecandan kıvranıyor, yumruklarını ısırıyordu. Dakikalar sanki birer asır gibi uzuyorlardı.

(Arkası var)

Cumhuriyet
Mikyası 1:600,000
EGE DENİZİ
SELÂNİK KÖRFEZİ
KESENDRE KÖRFEZİ
AYNAROZ KÖRFEZİ
ORFANİ KÖRFEZİ
İSTİLARYA KÖRFEZİ
BULGARYA
YUGOSLAVYA
YUNANİSTAN
ARNAVUTLUK
MAKEDONYA
TESALYA
HALKİDİKYA
SELÂNİK
MANASTIR
FLORİNA
KESRİYE
YANYA
GÖRÜCE
ELBASAN
TİRAN
İŞKODRA
AVLONYA
BERAT
TEPEDELEN
ERGERİ
ÜSKÜB
KÖPRÜLÜ
İŞTİB
KRATOVA
PİRLEPE
KALKANDELEN
PİRZREN
KÖSTENDİL
CUMAİ BALA
TATARPAZARCIK
NEVREKOP
PETRİÇ
DRAMA
KAVALA
SEREZ
YENİŞEHİR
TAŞOZ ADASI
KORFU
S. SAKABAŞI